

УДК 368:330.32

ТРЕНДИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ РОЗВИТОК У СТРАХУВАННІ

***А. О. Іванов**, здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Ю. В. Вербовенко, здобувач вищої освіти обліково-фінансового
факультету,
Миколаївський національний аграрний університет*

Досліджено сутність та місце інновацій у страхуванні. Наведено класифікацію інновацій у страхуванні. Зазначено правову основу розвитку страхової інноваційної діяльності в Україні. Визначено найбільш привабливі технології з точки зору ринкових перспектив. Охарактеризовано інноваційні страхові послуги провідних зарубіжних страхових компаній.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційні технології, інноваційна діяльність страхової компанії, інновація, телематичні технології.

Постановка проблеми. Посилення глобалізаційних тенденцій, вдосконалення та поширення інтернет-технологій, зростання доступності портативних пристроїв вимагають від страховиків активізації застосування інноваційних інструментів. Як засвідчує зарубіжний досвід, рівень інноваційності страховика є одним з визначальних чинників підвищення його конкурентоспроможності. Потреба у реалізації інноваційних рішень

страховими компаніями обумовлюється необхідністю автоматизації бізнес-процесів, застосування цифрових технологій при отриманні, зберіганні та обробці даних, наявності альтернативних каналів збуту, використання ефективних маркетингових ідей.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розвиток страхового ринку та інновації, які на ньому впроваджуються, досліджували Кокшаров Р. В. [1], Охріменко О. В. [2], Мілошевич Н. В. [3], Денисенко М. П. та Коргун О. П. [7].

Метою статті є характеристика трендів інноваційних технологій у страхуванні, визначення тенденцій та факторів, які впливатимуть на подальший розвиток інновацій.

Інноваційна діяльність – діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [8].

Інноваційна діяльність страхової компанії – це діяльність щодо пошуку нових методів роботи на ринку страхових послуг; аналізу можливих варіантів вкладення тимчасово вільних коштів інвестиційного фонду власних коштів страхових компаній у фізичні активи, від яких страхова компанія отримує більше доходів, ніж від вкладення у фінансові активи [4].

Відмінність страхування від інших видів підприємницької діяльності проявляється в особливостях реалізації страхових послуг, формуванні та розміщенні фінансових ресурсів, організаційної структури, стратегії розвитку. Саме ці відмінності потрібно удосконалювати та застосовувати інновації для ефективного функціонування страхового ринку.

Інноваційні технології – радикально нові чи вдосконалені технології, які істотно поліпшують умови виробництва або самі виступають товаром. Зазвичай мають знижену капіталомісткість, характеризуються більшою екологічністю й меншими енергопотребами.

М.П. Денисенко та О.П. Коргун пропонують під інноваційною страховою послугою розуміти комплекс системних заходів, спрямованих на гармонізацію всіх етапів страхового процесу з метою отримання фінансово економічного і соціально правового ефекту від страхування [7, с. 80].

Класифікуються інновації у страхуванні за різними ознаками з урахуванням напрямів діяльності, яких дотримуються страхові компанії і ринок таких послуг в цілому. Це такі напрями, як створення страхового товару, супровід страхового продукту, розвиток каналів збуту послуг страхування, організаційно-управлінської діяльності страхової організації, взаємодія страхової фірми з елементами зовнішнього середовища. Класифікація інновацій у страхуванні в залежності від напрямку діяльності представлено нами в таблиці 1.

Класифікація інновацій у страхуванні в залежності від напрямку діяльності

Напрями діяльності страхової компанії	Об'єкт інновації	Вид інновації	Опис інновації
Супровід страхового продукту	Процеси, які забезпечують супровід страхового продукту	Продуктова, виробнича	Зміна технології процесів супроводу, з метою їх вдосконалення, автоматизації процесів за рахунок впровадження нових інформаційних технологій
Розвиток каналів збуту страхових послуг	Система просування страхових послуг	Продуктова, торгова	Створення нових каналів збуту страхових послуг шляхом залучення новітніх аналітичних і маркетингових методів дослідження страхового ринку
Організаційно управлінська діяльність	Організаційно управлінські процеси	Процесна, управлінська	Використання нових методів організації та управління страхової компанії, впровадження передових інформаційних технологій для оптимізації управління бізнес-процесами компанії
Взаємодія з іншими елементами зовнішнього середовища	Процеси взаємодії	Процесна, організаційна, виробнича	Використання нових методів і технологій з метою підвищення ефективності взаємодії з елементами зовнішнього середовища

Джерело: побудовано на основі даних [2]

Інноваційний розвиток страхової справи, який буде направлено на створення і реалізацію нових страхових продуктів, розглядати можна з різних сторін. По-перше, страхова організація робить все, щоб створити абсолютно новий страховий продукт як для вітчизняної, так і для зарубіжної практики. По-друге, страховик покращує страховий продукт, який вже використовується на ринку, завдяки надання йому яких-небудь нових якостей. По-третє, страхова організація бере новий страховий продукт, непопулярний на даному ринку страхових послуг, і починає просувати його як нововведення на цьому ринку.

Перш за все зазначимо те, що страхова галузь – одна з найбільш “вікових” на ринку фінансових послуг. З огляду на досить велику ступінь “інертності мислення”, не всі представники страхової галузі здатні ризикувати і інвестувати в принципово нові ІТ технології. Згідно з даними аналітичної компанії CB Insights, в період з 2011 по 2016 рік, венчурні інвестори зробили інвестпроектів в Insur Tech (страхові технології) на суму понад 16 млрд. доларів США. Більш $\frac{3}{4}$ загальної суми інвестицій припало на 2014-2016 роки. Згідно з останніми даними, обсяги інвестицій в інноваційні технології страхового сектора в 2017 році можуть перевищити 8 млрд. доларів США [3].

Нами виділено найбільш перспективні та привабливі технології з точки зору ринкових перспектив, що представлено в табл. 2.

Інноваційні технології в страхуванні та їх характеристика

Інноваційні технології	Характеристика
P2P страхування	Можливість для тих клієнтів, які бажають застрахуватися, об'єднатися в схожі групи по ряду ознак і сформувати загальний страховий фонд з якого і будуть відбуватися виплати при настанні страхових випадків. P2P страхові майданчики заробляють на комісії, яку беруть за свої послуги. Привабливість послуги для клієнта забезпечується можливістю повернути частину коштів, які призначаються для виплат за страховими випадками. Чим менше відбувається страхових випадків, тим більше грошей може повернути клієнт P2P сервісу (до 80% відвартості страхового полісу).
“Активована за запитом” страхівка	Дозволяє активувати страховку коли вона вам необхідна, платите витівки за період активної дії страхового полісу. Подібна послуга дозволяє активувати страхування від нещасного випадку саме тоді, коли ви відправляєтеся в туристичний похід, а КАСКО в період активного використання авто.
Страхова телематика	Перспективна страхова технологія, що дозволяє віддалено аналізувати персональні дані застрахованої особи. Провайдери систем телематики підтверджують ефективність технології віддаленого моніторингу тим, що ймовірність аварії між “поганими” і “хорошими” водіями може відрізнятись в 6 разів і більше. Завдяки впровадженню віддаленого моніторингу за допомогою телематики “хороші” водії можуть не платити за інших і заощадити на страховому полісі.
Агрегатори страхових послуг і пропозицій	Західним зразком подібного сервісу можна вважати сайт moneysupermarket, який дозволяє не тільки знайти найвигідніший страховий поліс, але і отримати спеціальні знижки і акційні пропозиції від провідних страхових компаній.

Джерело: побудовано на основі даних [9]

На сучасному етапі значно виріс інтерес саме до нововведень як до страхового продукту, так і до системи його обслуговування. У страхуванні, наприклад, споживач послуг вже не просто хоче мати поліс на випадок пошкодження автомобіля, а бажає, щоб в полісі були передбачені евакуація, ремонт пошкодженої автомашини, а при необхідності і заміна її на час ремонту, надання першої медичної допомоги постраждалим. Клієнт очікує новий страховий продукт, що володіє багатьма властивостями.

Створюючи інноваційні продукти сьогодні змінюється сам характер змін. Українським страховим компаніям доводиться діяти в турбулентному, тобто постійно-змінному середовищі. Наприклад, ще не так давно українські компанії пропонували вкрай обмежений набір послуг зі страхування життя: накопичувальне страхування або страхування на випадок смерті. Сьогодні вони пропонують постійно змінюється перелік послуг, серед яких пенсійне страхування, страхування на випадок критичних захворювань, страхування до повноліття, та інше.

Інновації у страхуванні змінюють і характер виробничих відносин, де основним об'єктом стають процеси, а не їх окремі частини або операції. У

створенні страхового продукту, наприклад, беруть участь як і маркетингологи, так і андеррайтери, продавці, актуарії, методологи.

Прикладом інноваційних страхових послуг з боку іноземних страхових компаній є програми “NameYourPrice” американської компанії Progressive Corporation; телематичні технології, що використовує англійська страхова компанія Insurethebox, програми електронного асистансу з боку американської автомобільної асоціації USAA (табл. 3).

Таблиця 3

Інноваційні страхові послуги провідних зарубіжних страхових компаній

Страхова компанія	Сфера діяльності	Назва програми	Характеристика
Insurethebox	Авгостраховання	Телематичні технології	Повний відхід від традиційного автостраховання. В автомобілі встановлюється GPS-пристрій, що відправляє СК інформацію про час керування, швидкість, стиль керування, пробіг. Клієнт купує “милі” на які буде розповсюджено страхове покриття. Якщо страхувальник відповідає певним критеріям, він нагороджується бонусними “милями”
Progressive Corporation	Авгостраховання	NameYourPrice	Онлайн-інструмент, що збирає інформацію від потенційних клієнтів, включаючи суму їх бюджету на автостраховання, після чого програма рекомендує ті страхові програми, які відповідають бюджету. Також програма дає можливість коригувати елементи страхового покриття, для того щоб страхувальник отримав той страховий продукт, що відповідав би його потребам та можливостям.

Джерело: побудовано на основі даних Insurance Customers Would Consider Buying Insurance from Internet Giants [4]

Використання компанією Insurethebox телематичних технологій дозволяє страхувальнику відчувати, що вінотримує страховий продукт, розроблений спеціальнодля нього, а також зацікавити страхувальника співпрацювати саме з цією страховою компанією через використання програм лояльності (наприклад, нарахуваннябонусних “миль”). Страхова компанія Insurethebox використовує мережу EE, найбільшу 3G мережу у Великобританії, що дозволяє швидко обробляти отримануінформацію від страхувальників. Компанія надає своїпослуги через свій сайт <http://www.insurethebox.com>, деможна ознайомитися із страховими послугами, укластидоговір страхування та здійснити його оплату, замовитидодаткові “милі”.

За період 2010-2014 рр. Страхувальники використали 1 млрд. миль, отримали 150 млн. бонусних миль, а середній бонус станом на вересень 2014 року становив 58 миль. В середньому страхувальники більше 25 років економлять 843 £, а в віці 17-25 років – понад 200 £. Використання телематичних технологій дозволяє компанії швидко знаходити викрадені автомобілі, страхувальникам відкрита гаряча лінія, що працює в режимі 24/7; а в разі ремонту пошкодженого автомобіля, страхова компаніядає в тимчасове користування інший транспортний засіб.

Висновки. Інноваційний розвиток страхової діяльності в Україні та в світі відбувається під впливом процесів глобалізації, розширення і все більшого використання інформаційних технологій, а також віртуалізації економічних відносин. За таких умов особливого значення набувають проведені авторами дослідження сутності та місця інновацій як фактору підвищення ефективності страхової діяльності, пропозиції щодо перспектив використання сучасних інформаційних технологій встраховій діяльності.

Страховий ринок є дуже гнучким, тому що товаром або послугою там є страховий захист, тобто відшкодування збитків внаслідок страхових подій. На відміну від ринку товарів, щоб зробити страховий продукт, по суті, не потрібно перелаштовувати виробництво, бо такого виробництва, як правило, не має. Потрібно відстежувати тенденції на ринку, підлаштовуватись під потреби клієнтів та надавати існуючим продуктам нові властивості.

Список використаних джерел:

1. Кокшаров Р. В. Форми взаємодії страхової та банківської систем та причинно-наслідков і зв'язки цих систем / Web-ресурс научно-практичних конференцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.confcontact.com/2009_koksharov.php
2. Охріменко О. В. Страхування: інноваційна модель страхового продукту/Економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Ekonk/2005_15/012_ohrimenko.pdf
3. Мілошевич Н. В. Тенденції розвитку інноваційної діяльності страхових компаній України / Вісник НТУ “ХПІ”. – 2013 – № 53 (1026) – С. 68-72.
4. Insurance Customers Would Consider Buying Insurance from Internet Giants, According to Accenture’s Global Research [Electronic resource]. – Режим доступу : <http://newsroom.accenture.com/news/insurance-customers-would-consider-buying-insurance-from-internet-giantsaccording-to-accentures-global-research.htm>.
5. Insurethebox [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.insurethebox.com/>.
6. Денисенко М. П. Інновації на страховому ринку України / М. П. Денисенко, О. П. Коргун // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 21. – С. 79-82.
7. Про Інноваційну діяльність : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
8. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.minfin.gov.ua/>

A. Ivanov, Yu Verbovenko. Trends of innovation technologies and their development in insurance.

The sense and place of innovations in insurance are investigated. The classification of innovations in insurance is given. Provided the legal basis for the development of innovative insurance activities in Ukraine. The most attractive technologies from the point of view of market prospects are determined. The innovative insurance services to leading for insurance companies.

Key words: innovation activity, innovative technologies, innovation activity of the insurance company, innovation, telematics technologies.

*Науковий керівник – канд. екон. наук Шишпанова Н. О.
Миколаївський національний аграрний університет*